ABONNEMENTS

Indochine		Union postale	
Un an.....	8$00	Un an.....	10$00
Six mois...	5 00	Six mois...	6 00

Annonces Légales

0$50 la ligne de 6 points sur justification de 9 cicéros quelle que soit la page.

Annonces Commerciales

On traite à forfait

Đông-Pháp Thời-Báo

NĂM THỨ HAI SỐ 133
NGÀY THỨ TƯ
16 AVRIL 1924

Chủ-bút : LÊ-SUM

Tổng-lý kiêm Chủ-Bút
NGUYỄN-KIM-ĐỊNH

Le Courrier Indochinois

東 洋 時 報

MỖI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BÁO QUÁN
71, đường Mac-Mahon, 71
SAIGON

Dây thép nói (Téléphone)
SỐ : 324

No 2166

GIÁ BÁN

Đông-Pháp		Ngoại-Quốc	
Một năm...	8$00	Một năm...	10$00
Nửa năm...	5 00	Sáu tháng.	6 00

Mua báo phải trả tiền trước
Mandat và thơ đề gởi cho
M. NGUYỄN-KIM-ĐỊNH

SÚC TÍCH CẦN KIỆM LUẬN

Sự giàu sang của con người dù biết là có số mạng. Song *đại phú do thiên, tiểu phú do cần* ấy là một câu phương-ngôn của thánh-hiền rất đúng. Dầu người tài cao trí cả, làm một ngày mà lợi lộc bạc trăm mà không tiết-kiệm, xa-ba lãn-phí tiêu hết một trăm trong ngày đó thì bạc trăm đó cũng như chẳng có vậy.

Còn một người biết súc tích kiệm-cần, làm một ngày có hai cắt mà nhinh-nhút kiệm-cần xài có một cắt cũng còn lại đặng một cắt. Tuy là số nhỏ mà trọt một năm rồi dồn lại 360 ngày thì đặng 36 $; 10 năm đặng 360 $ thì hơn người làm một ngày có mười đồng mà tiêu xài hết ráo.

Sự cần-kiệm chẳng phải nói đợi số nhiều, thí như mình có một việc phải dùng mua vật chi cần kíp, theo vật phải mua đó 2 cắt thì nghĩ mua 2 cắt hay là bớt đi 5, 3 chiêm cũng không hại! Mỗi khi trong lòng mình xảy ra muốn mua vật chi, mình phải nghĩ đi nghĩ lại cho cùng, nếu lây-lất mà qua đặng cho khỏi tốn một số tiền thì cũng nên nhẫn nại ắc là khỏi tốn đặng, tuy số nhỏ năm bảy chiêm một cắt mà đặng nhiều lần cũng trở nên một số lớn. Câu phương-ngôn có nói : *Thái-sơn bất nhượng thổ nhưỡng, cố năng thành kỳ đại,* (hòn núi Thái-sơn không chê hột bụi nhỏ nên mới trở nên cao vọi). Lấy lời nói ấy mà suy thì hột bụi có bao to mà dồn chứa lâu ngày còn trở nên một hòn núi cao lớn.

Vậy thì chước lý-tài chẳng chi cao-thượng hơn là cần với kiệm. Coi như con vò-vò tha một lần một thí đất mà cứ đều tha mãi thì trong đôi ba ngày còn trở nên một khối thay.

Lại sự cần-kiệm chẳng những thấy của rẻ mà mua, thí như một vật kia trước khi giá bán một đồng, mà trong nhà mình đã có, nay gặp bán rẻ, cũng đừng thấy rẻ mà mua, vì ham rẻ mà mua một vật không cần kíp cũng tốn một số tiền, mất đi một phần súc tích, một ngày tốn một số tiền nhỏ như vậy, hay là một tháng tốn năm mười số nhỏ như thế thì lâu năm chầy tháng cũng trở nên một số lớn. Nên nhiều người giàu có ngày nay sự nghiệp đến trăm ngàn thiên muôn đó, hỏi lại thì cũng nhờ cần-kiệm mà ra, súc-tích mà nên, chớ chẳng phải đợi làm ra, vốn liếng cho to, tài năn cho giỏi mới có sự nghiệp lớn.

LÊ-SUM.

VĂN-UYỂN

ĐỀ CẢNH SƠN LÂM

Mang cái hồn thơ đến chốn nầy,
Để tìm thì tứ có gì hay.
Đảnh non cao vút từng mây bạc,
Ngọn nước trong xoi mặt đất dày.
Đá dội nón rêu sương lác đác,
Cây phơi áo biếc gió lung-lay.
Trời treo tranh cảnh cho chim hát,
Chim hát người ngâm thú vị thay !

Quốc-Biểu.

HỌA VẬN

Dừng bước trông qua cảnh vật nầy,
Du nhân chưa dễ mấy người hay.
Dầu gánh khó tỏa triều lòng khách,
Sương núi mây tuôn lấu vết giày.
Cuồn cuộn giữa dòng lai nước chảy,
Ào ào ngọn gió vậu cây lay.
Vững vàng đứng giữa kho vô tận,
Trời đất thanh quang mát mẻ thay.

Hà-thành — Nguyễn-Hạnh.

LẠI CHƠI NHÀ QUỐC-BIỂU

Quen biết nhau lâu chửa biết nhà,
Đến nhà mới biết đức thừa xa.
Cội xưa đứng vững màu nung dạm,
Chồi nảy sum sê sắc điệm đa.
Nghiệp cả văn-chương bia vẽ bạc,
Gương lành hòa thuận gấm thêm hoa.
Rỡ ràng nho-nhỏ khôn sai giọt,
Mừng bạn phong lưu hứng phúc nhà.

Đặng-minh-Tài.

TỚI A-DEN

A-den là chỗ mối chia hai,
Biển đỏ nằm trong biển Ấn ngoài.
Núi trọc đá đơn nằm đốc đốc,
Bãi khơi cát đổ chạy lài lài.
Đất không mọc cỏ cây chi được,
Trời chẳng làm mưa nắng mãi hoài.
Nghĩ lại lề công đà sắp đặt,
Người trong thế giới có năm loài.

TỚI CÙ-LAO MADAGASCAR

Ở xứ Ma-da-gac-ca đây !
Để lên cho biết nước non nầy.
Da người nhuộm giống da người Ấn,
Cuộc đất xây in cuộc đất tây.
Bao bọc tư bề trời với biển,
Quanh quo ngàn dặm núi cùng cây.
Thổ nghi cũng làm phần huê lợi,
Khéo mở mang ra bởi có thầy.

NHẮM CẢNH MADAGASCAR

Mây in sắc biển, biển in trời,
Tô điểm khen ai khéo vẽ vời.
Bóng cửa nhà kia lòa đáy nước,
Hình non núi nọ chắc ngoài khơi.
Thuyền cần qua lại người xao xiến,
Xe lửa đi về khách thảnh thơi.
Phong cảnh xứ nầy xem cũng thú,
Tình, cờ ta dịnh ghé đây chơi.

Thượng-tân-Thị (Vinhlong).

CHỬ VẬN MẠNG

Theo sự học thức của đời văn-minh thì chẳng hay đổ cho vận thời mạng số. Mỗi việc chi đều cho là bởi sự học-thức, sự tài-năng và có chí thì làm đặng chớ không cho là số mạng vận thời chi cả. Ấy cũng là một dầu nong nả cho chí khí con người phải ráng hết sức mà làm, đừng đổ cho vận thời số-mạng, mà xiêu lòng bỏ phế việc làm ăn.

Nhưng theo ý tôi tưởng Thánh hiền xưa đặt ra bốn chữ vận thời mạng số đó mầu nhiệm không cùng ; xét cho kỹ, thì bốn chữ ấy là một vị thuốc giải sầu của con người. Thí như một đứng anh-hùng hào-kiệt, làm việc chi đó nửa chừng mà hư, hễ việc làm chẳng thành thì danh không trọn, tức đáng hủy mình mà thôi ! Đang trong hồi thất chí ưu phiền đó dầu có vật chơi chi chi quí báu, hoặc đồ y phục sô sa gấm nhiễu, hoặc đồ ăn uống chi trân cam mỹ vị, hoặc có đôi ba ả hồng nhan má phấn, sắc nước hương trời, tưởng cũng không khuây lấp sự buồn rầu cho đặng, song nếu có ai an ủi rằng : tại vận thời mạng số chưa thông, rồi khuyên rằng lúc hư còn có lúc nên, thì mới nguôi bớt sự ưu tư phiền não. Vậy có phải chữ vận thời mạng số là một vị thuốc để giải sầu cho người hay chăng ?

Nếu trong lúc thất chí buồn rầu của con người, mà chẳng đổ cho số mạng vận thời mà khuây lảng thì lúc cùng đó, hoặc phải hủy mình mà thôi, hoặc bỏ bê gia-đạo cùng nghề nghiệp sanh-nhai đi còn gì. Vì nghĩ rằng : sự hư của mình ấy, hoặc gặp lúc thời chưa đạt, mạng chưa thông, rồi ráng lây lất lúc truân chuyên mà chờ ngày thông đạt, vì vậy trong Kiều ông Nguyễn-Du có đặt câu như vầy :

Tìm đâu cho thấy cố-nhân,
Lấy câu vận mạng gởi dần nhớ thương.

Nhưng cũng có người gặp lúc vận thời hanh đạt, lập nên sự nghiệp công danh, rồi tự thị nói rằng : không số mạng vận thời, làm thì đặng, không làm không đặng, thì lời nói ấy bất quá nói nghe cho hoạt xước mà chơi, chớ con người trong thế-gian mà không vận thời số mạng, thì ai cũng làm giàu làm quan tất cả. Duy hơn nhau có một chữ thời, nếu không thời vận thì ai cũng có trí khôn, biết tính biết lo như nấy, ai có thua ai.

Nên chư hiền trước như Trương-Nghi, Tô-Tần, Phạm-Thơ, Quảng-Trọng, Bá-lý-Hề, Lữ-mông-Chánh vân. vân, đều là người kinh luân thao lược, học thức huấn tàng mấy ông lại quê gì chẳng biết lấy tài năn mưu trí mà chống chỏi với đời cho qua hồi điên đảo hay sao ? Nhưng cũng bởi vận thời mà ông thì chạy Tần chạy Sở, lo ngược lo xuôi, ông thì ở mướn giữ trâu, ông thì về nhà vợ con không ngó tới, ông thì làm đầu hư đỏ, ông thì cơm không no dạ, do chẳng ấm thân, ông thì bị tay tiểu-nhơn hành phạt, đánh khảo gần chết, kéo bỏ thây ngoài nội, vợ chẳng dám than. Nếu chẳng có mạng thời vận số, thì tài năn như chư hiền-triết đó muốn lập công lúc nào lại không đặng.

T. V.

TRUNG-HOA CÁCH-MẠNG

(Tiếp theo)

Lê Đô-đốc đặng lịnh liền khiến Phương-Duy đi theo với Trương-chấn-Võ, vì nếu có Phương-Duy thì hạp ý Chấn-Võ lắm. Khi ấy hai người biệt nhau mà đi điều-tra cõi bắc. Lại lên trở về tỉnh Ngạt, bèn rước tướng-hiệu mười ba người, đều dắc nhau qua Bắc-kinh, ở ngụ nơi Lữ-quán tại Tây-hà-viên ngoài cửa thành phía trước. Bọn của Phương-Duy cũng nghỉ ngơi yên chỗ, Trương-chấn-Võ vào thành xem cảnh thế chơi, chẳng dè đi đã hầu trưa, xảy có trăm người quân-kinh, riết vào Lữ-quán và đến chỗ ở ngụ của Phương-Duy, xô cửa mà vào, Phương-Duy kinh oán bèn hỏi rằng : việc gì vậy ? Hỏi chưa dứt lời, thì quân-kinh đã kéo tay mà còng lại, các tướng-hiệu vừa muốn chống trả, thì quân-kinh nói các người không tội, tội nơi một mình Phương, Trương mà thôi, vậy mời các người đồng đi một lược đây đặng làm chứng chớ chẳng can gì, nếu các người ỷ mạnh làm ngang, mấy viên đạn vô tình nầy nó không biết vì ai cả. Nói đến đó liền rút súng sáu ra dơ ngay mặt các tướng-hiệu muốn bắn. Các tướng hiệu chẳng có ai mà không sợ chết, bèn lật đật nói rằng : ừ, đi thì chúng tôi đi với. (Vậy mới là chèo xuôi mát mái). Phương-Duy la rẻ om-sòm, quân-kinh chẳng thèm nói chi, cứ việc dắc vào thành nội. Đam bỏ giam tại cấm-quân chấp-pháp xứ, còn tướng-hiệu thì chia ra cũng giam dở nơi quân-chánh chấp-pháp hai bên. Trương-chấn-Võ còn nghêu ngao chơi chớ chẳng hay chi, rồi lần về chỗ ngụ đặng ăn cơm trưa, ra gần tới cửa thành xảy gặp một tốp quân quan đón hỏi rằng : ông phải là Trương-chấn-Võ không ? Chấn-Võ vừa nói phải, thì tốp quân quan ấy nắm lại, kẻ có binh biển bước tới, còng hai tay lại hết. Trương-chấn-Võ hỏi bởi cớ chi mà bắt ? Quân quan nói : chúng tôi vưng lịnh sai bắt đam đến Tổng-chấp-pháp thì tôi hay vậy, ông muốn biết cớ chi thì tới đó mà hỏi. Chấn-Võ hết thế chữa mình, nên cứ việc đi theo tới Tổng-chấp-pháp.

Khi tới nơi thấy Phương-Duy cũng bị cùng giam đó thì lòng đã kinh hoàn, dương muốn gạn hỏi ngọn ngành làm sao, kế Chấp-pháp quan truyền lịnh đòi lên công-thự. Chấn-Võ và đi và nói : không biết chuyện gì mà làm oan cho tôi quá như vầy ! Chỉn thấy Chấp-pháp quan ngồi trên cao vỗ ghế mà hét rằng : đừng có làm bộ quản rờ, ngươi phạm quốc-pháp rất nhiều, còn gọi là oan ức nữa sao ? Chấn-Võ nói : chúng tôi phạm tội chi ? Chấp-pháp quan nói : có Lê Đô-đốc đánh dây-thép đến đây nay ta đọc cho các ngươi nghe, vậy phải nghe cho kỹ.

Nói rồi bèn đọc dây-thép của Lê Đô-Đốc rằng : Trương-Chấn-Võ là thầy-giáo tại trường Tiểu-học, giúp nên Cách-mạng, cũng có chút công, từ khởi nghĩa binh nhân sau đã làm chức Phó-tư-Trưởng quân-vụ. Tuy thiệt có công, mà hay ỷ quyền kết đảng, ngang trái lung-lăn, qua Thượng-Hải mua súng của ngoại bang, ăn lời quấc khoản nhiều lắm. Đương lúc Võ-Xương dấy động, lần thứ nhì thì thiên hạ kinh hoàn, Chấn-Võ lén gạt Tướng-hiệu-đoàn thừa dịp làm loạn. May Tướng-hiệu-đoàn ấy biết đều đại nghĩa, chẳng nghe lời ngon ngọt dỗ dành. Nguơn-Hồng nghĩ có công một nhọc trước kia, nên hằng có ưu dung khuyên nhủ. Trọn chẳng chịu chừa nết cũ, nên phải xin cho đi Mông-Cổ điều-tra, ấy là mưu tránh gởi cho xa, Đại Tổng-thống cũng y như thỉnh mạng. Khi tới kinh rồi muốn cân cự khoản, (số tiền lớn) đặng chuyên lo những việc thầm riêng, việc ấy chẳng thành lén trở về tỉnh Ngạt, lung lăn bày bố gạt gẫm quân binh, cấu kết thổ mang, quyết phá cộng-hòa sự nghiệp. Lòng lang dạ độc càng bữa càng lung, giả Chánh-đảng làm lanh đặng gạt người nói phải là quấy.

VIÊN-HOÀNH.

(Sau sẽ tiếp theo)

Hướng truyền

Khí cầu Z-R-3 đẹp quá

Chiếu theo tờ Nghị-hòa Versailles thì phần của nước Huê-kỳ được lãnh cái khí-cầu Z-R-3 của nước Đức. Khí cầu ấy bề dài 200 thước, bề ngang 27 thước, sức mạnh 2.000 mã-lực. Khí-cầu hiện nay còn để tại thành Friedrichshafen bên nước Đức. Người ta đang sửa sang chỗ ăn chỗ nằm rất đẹp dễ giống như một tòa nhà vậy. Trước hết làm một cái hiên ngoài rộng rãi, có bày cây cối, hoa cỏ, rồi kế đó có một cái đường đi, buồng nầy đi sang qua buồng kia rất tiện. Bên tay mặt thì có đặc nhà tắm, còn bên tay trái thì có nhà bếp để nấu ăn. Trong nhà tắm thì có đồ vặn nước phun nước (douche). Còn trong nhà bếp thì có đủ nồi chảo toàn bằng Aluminium, có lò nấu bằng điện-khí. Nơi phòng ngủ thì có cửa sổ mở rộng để cho khí trời và ánh sáng dọi vào có đèn điện và nước rửa mặt chẳng thiếu món gì. Lại có một cái phòng hình tròn để làm phòng ăn của hành-khách.

Khi nào chỗ ăn chỗ nằm sắp đặc xong xuôi, và bay thử rồi thì khí-cầu ấy sẽ từ giã nước Đức mà bay qua Tây-ban-Nha. Rồi bay qua phía nam cù-lao Bermudes, kế bay về phía bắc mà thẳng tới Lakehurst (New-Jersey). Tính ra từ Friedrichshafen mà đến thành Lakehurst (Huê-kỳ) chỉ mất bốn ngày mà thôi.

Khí-cầu nầy mà bay lên trên không thì xem cũng như một tòa nhà biết bay một cách. Thấy văn-minh Âu-Mỹ mà kinh tâm táng đởm !

Làm Xã-trưởng có nòi

Từ năm 1800 thì nhà nước Pháp đặc ra xã-trưởng cho tới bây giờ, chức Xã-trưởng xứ Salles (Loire) vẫn ở trong tay nhà họ Coste. Ông xã-trưởng thứ nhứt là M. Antoine Coste, làm nghề Lục-sự văn-khế lãnh chức Xã-trưởng từ ngày 22 Décembre 1800 đến ngày 1er Janvier 1814 rồi kế M. Gabriel Coste từ 1er Janvier 1814 cho đến ngày 29 Février 1848 ; Antoine Coste từ ngày 29 Février 1848 đến 21 Janvier 1881 ; Louis Coste, Luật-khoa tấn-sĩ từ 21 Janvier 1881 đến năm nay.

Thế thì kiến họ Coste cha truyền còn nối, thay phiên nhau mà lãnh chức Xã-trưởng xã Salles đến nay đã được 124 năm vậy.

Đạo-chích mới chết

Tên Baptistin Travail bị Tòa lên án 10 năm khổ sai về tội ăn cướp và bị đày ra cù-lao Ré, mới chết.

Tên Travail nầy là đầu đảng một bọn đi ăn trộm ăn cướp ở Pháp và ở Mỹ, được nổi tiếng là một tay trộm cướp rất giỏi hồi lúc còn trẻ tuổi. Nhiều phen hắn ăn trộm các nhà khách-sạn và các nhà ngân-hàng ở Touraine và ở Monaco. Hắn dám vào tận tòa án cạy tủ mà lấy tiền bạc nữa mới là gan chớ. Có một lần hắn ra hiệu, có một chiếc tàu buôn ngừn lại, rồi đảng ăn cướp của hắn lên tàu mà vét của.

Anh ta đi ăn cướp song ít hay chịu phạm đến tánh mạng con người. Hắn bị lính mật-thám các nước vì bắt nhiều lần rất nguy hiểm song hắn cũng không hay giết ai. Một lần kia người ta xét trong mình hắn có hai cây súng, thì hắn nói rằng : Tôi đem súng nầy theo lưng cho có chừng để dọa cho họ sợ mà thôi, chớ súng ấy không có đạn thì bắn ai được. Xét ra thật không có một viên đạn nào.

Tuy là tay trộm cướp hèn mạt song tấm lòng ái-quốc ít ai bằng.

Trong lúc chiến-tranh dám trèo tường vào bộ Đại-sứ nước Áo mà ăn trộm giấy tờ mật-nhiệm. Lúc lại gần một cái tủ sắt lớn nhưng cái cửa tủ thì có một cái máy, hễ ai cạy cửa thì máy nổ liền. Tên Travail liền đục lưng tủ mà lấy giấy tờ và 250.000 lires.

Hắn liền đem nạp cho sở mật-thám nước Ý-đại-Lợi các giấy tờ, trong đó có một cuốn sổ biên tên mấy tay mật-thám nên nước Ý xét bắt được bọn ấy hết.

Hắn lấy 250.000 lires mà thôi chớ sở mật-thám thưởng vật gì hắn cũng cứ việc chối từ.

Đến khi bị án 10 năm khổ sai hắn mới chịu nhắc đến công trận ấy làm cho chánh-phủ nước Ý nhớ đến công ơn xưa nên cho hắn thong thả ở cù-lao Ré. Nay hắn gần được ân xá, kế từ trần !

Chim én

Nhà của một ông Hiền kia, có cặp chim én bay vào làm ổ mà ở trong rường.

Song sự tha đồ làm ổ đây, chư tôn phải biết rằng chẳng dễ : mỗi lần đi tha đất, có một thí bằng hột tiêu, mà làm cho đến hoàn toàn thì công phu rất dày, cũng cực nhọc như con người làm nên cái nhà vậy.

Đoạn làm cái ổ xong xuôi rồi vợ chồng chim-én ra vào quyến luyến, coi bộ mừng rỡ thong dong. Đặng một ít ngày, kế chim mái đẻ đặng bốn trứng, lúc nầy hết thung dung đặng nữa. Ngày đêm lo ấp, ăn uống thất thường, cho đến khi đã nở rồi, lại càng cực nhọc hơn nữa ! Bây giờ đây vợ chồng chẳng nhớ chi sự thun dung ăn uống của mình nữa, ngày tối cứ việc lo cho bầy con dại no mà thôi, chẳng quản chi thân mình gầy ốm ! Nhiều khi đặng miếng mồi, trong lòng đang đói, song nhớ bốn con nằm ở ổ mà chờ, miệng không dám nuốc, quầy quả bay ngay về ổ.

Nhưng đều cay đắng ấy, chẳng phải một ngày một buổi mà thôi ; lúc bốn con lần lớn, ngày thêm ăn nhiều, sự lo lần lại xấp mười khi trước. Trong một giờ đồng hồ bay đi kiếm mồi rồi bay về, có hơn trăm bận. Cho đến nỗi cánh lông xơ xác, màu sắc đợt phai, mà sự nuôi con chẳng mỏi. Chừng hơn một tháng, bốn con mập mạp, lông cánh đủ đều. Vợ chồng hết sức vui mừng, mỗi buổi mai đều dắc bốn con ra nhành cao bóng mát, tập bay tập nhảy, tập hát tập kêu, rỉa lông rỉa cánh, coi bộ tưng tiu thương xót lạ thường ! Tuy ngày nay con đã biết kêu biết la, biết chuyền, biết nhảy thì mặc dầu, chớ sự chạy nuôi ăn cũng chưa dứt. Đầu đặng một ít ngày đến chừng cánh lông đều đủ, nhảy lẹ bay cao, nhắm trời xanh rủ nhau bay bổng.

Thương thay ! Vợ chồng chim-én đứng bơ vơ, kêu lo buồn bựa, tuồn như trách móc bầy con chẳng đoái công ơn dưỡng dục, đạo nghĩa sanh thành. Lại dường như sợ cho con chưa đủ trí khôn, mà phải mang giò vương bẫy. Cám thay ! Loài cầm thú mà ở với con còn nghĩa nặng ơn sâu như thế, huống chi con người. Ông Hiền nọ thấy vậy xiết bao cảm cảnh, bèn bước lại gần kêu hai chim én mà nói rằng : Hai mi chớ buồn, lúc thuở nhỏ hai mi, cha mẹ cũng cực nhọc cùng hai mi, như mi cực nhọc với con mi ngày nay đó vậy. Khi mi khôn lớn rồi, mi cũng bỏ cha mẹ mi mà đi mất, có lạ chi đâu mà buồn. Ông Hiền nọ nói dứt lời, chim én dường như nghe rõ tuần huờn của cơ Tạo-hóa bèn nhảy nhót vui mừng, rủ nhau mà bay tuốt.

T. V.

Xem hoa

Ngày kia nhằm tiết trời xuân cảnh tịnh, lại gặp lúc rảnh rang, tôi dạo chơi nơi xóm đồng-lân, ghé vào trong một đám vườn hoa của ông Hương-chủ. Thấy trăm hoa đua nở, màu hồng sắc tía, nhụy thắm, nhành tươi, gió phất mùi thơm ngươi ngút, vởn vơ đoàn bướm bay lên đáp xuống dập dìu xem thêm cảnh thú.

Lúc đó cái tinh thần của tôi nó làm cho tôi vui vẻ lạ thường, xem nhành nầy hết sức, ngó đến nhành kia, lại thêm gió đưa thỉnh thoản, lay động nhành hoa, coi tuồng như các loài hoa ấy, nhìn biết tôi là kẻ hữu tình nên vui mừng cười cợt với tôi đó vậy. Cái sự đắc chí của tôi trong lúc nọ, dầu cho giấy tờ mực bình cũng chẳng vẽ hết cái tình cảnh sự vui của tôi cho đặng. Chừng tôi xem đã mãn mục có hơn một giờ lâu, tôi mới khoan thai dời gót.

Cách mười bữa sau, rạng ngày thức giấy, trà nước xong xuôi, tôi sực nhớ đến vườn hoa đã coi bữa hôm. Vội vàng chồi gót, lối cũ lần sang, đặng hầu kiếm một sự khoái lạc như ngày hôm trước.

Ngờ đâu khi đến đó, thấy sắc tía màu hồng hôm nọ, rụng rớt tơi bời, lớp lộn cát, lớp vùi dằng, ngó càng đau dạ. Những chồi xanh cội lịch trước khi, nay đã ủ ê phai đợt, nhành gãy sương, nhành gió tấp, trông luốn não lòng, bướm cũ ong xưa cũng đã vắn bặt !

Rất thảm thay !! Ngày tháng chưa bao lâu, mà sự dời đổi khác nhau một trắng một đen, mới hôm nọ là một cuộc cảnh tình xinh đẹp, điều đó đua chen, làm cho tôi vui vẻ lạ thường say sưa quyến luyến, mà nay đã trở ra một cuộc tiu điều thảm thê dường ấy, nghĩ có buồn bả hay chăng ?

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

CORDONNERIE — CHAPELLERIE — GRAVURE

TRAVAIL SOIGNÉ — LIVRAISON RAPIDE.

TANG-VAN-PHUC

Nos 10 & 77, RUE CATINAT — SAIGON.

Lúc đó tôi đứng nhìnhh ngơ ngẩn nghĩ tới cuộc đời dinh hư tiêu-trưởng, ly hiệp bi hoan của kiếp con người trong cõi trần gian nầy, cũng như một nhánh hoa xuân kia vậy. Mới đó đỏ điều tươi tốt, không cũng vinh hạnh, mà chẳng bao lâu, rụng rớt tơi bời, ủ ê khô héo, xiết nỗi thảm thương!!

Vì vậy nên cuộc đầy vơi còn mất của kiếp con người, may mà gặp lúc thăng dung khoái-lạc, thì gội ơn trời đất mà vui đều khoái-lạc, chớ chưa dủ mừng. Còn chẳng may mà gặp cơn vận bỉ thời cùn, thì lây lất mà vui với lúc gian-truân điên đảo, cũng chẳng hơi đâu mà ưu tư phiền muộn cho nhọc.

Mình phải biết rằng: Chẳng lạ gì cái cuộc xây vần của tay Tạo-hóa, hễ thạnh cực tắc suy, bỉ cực thới-lai ấy là sự thường, cũng như bốn mùa thay đổi, hết xuân rồi hạ, hết thu tới đông, vậy hơi đâu mà buồn.

Gẫm trong thế-gian không có phương thuốc linh-đơn chi uống mà cầm cho tuổi nhỏ lại đặng, lại cũng không có sợi dây thần chi, cột trái đất lại mà không cho nó xây: vậy nên xấu bần ngày tháng đổi thay, lụi đụi tuổi già theo bén gót. Bởi cớ ấy cho nên mấy ông già cả lụm cụm, gối dùng lưng mỏi, tóc hạt da mồi ngày nay đó, cách một ít năm trước kia, cũng là một người trai tráng lanh lợi, mày mặt tốt tươi. Hoặc mấy bà tuổi cao tác lớn, ốm gầy lẫn lộ, mắt lờ răng rụng, mặt mày nhăn nhíu ngày nay đó, cách ít năm trước, cũng là một á hồng nhan má phấn, quan yêu dân chuộng, nhạn đắm cá sa mà nay trở ra như thế.

Nên trong một gò cỏ rậm kia, ve ngâm dế khóc gió tạt mưa lông; hoặc một đám rừng hoang kia vượn hú chim kêu, ác tà trăng dọi ngày nay đó ai dám tưởng rằng trước khi chẳng phải là một cái cảnh phiền ba danh thắng, xa mã lâu đài, người quyền quí kẻ phong lưu ở chỗ ấy, mà nay đã ngọc lấp hương chôn; ấy cũng bởi cái cuộc tuần hoàn của cơ Tạo-hóa. Cho nên đến đỗi cái vật vô tình, như núi non biển giả trên mặt địa-cầu nầy, từ khai thiên lập địa đến giờ, thay bỉnh đổi dạn, biết mấy mươi lần, làm cho biển thẳm nên cồn, gò cao hóa vực!

Bởi vậy nên có nhiều ông hiền xưa rõ thấy máy nhiệm-mầu của tay Tạo-hóa mà ghét, chẳng thèm đoạt lợi tranh danh, dành đem thân mà gởi cho thú non cao nước chảy, gió mát trăng trong, cho khỏi dụng chạm với cuộc nên hư dời đổi làm mê một tinh thần.

Vậy thì chúng ta đây, gặp lúc nào vui theo lúc nấy, chẳng vì chi sự dời đổi mà lo buồn cho nhọc.

Cuộc đời như giấc mộng huỳnh-lương,
Vinh hư tiêu trưởng ai lường được đâu
Xem hoa lòng những âu sầu....

H. V. H.

Công văn lược lục

CẤP BẰNG:

Thầy Phan-v-That, có bằng sơ-học được cấp bằng chức Trợ-giáo hậu bổ và bổ đi tùng quyền quan Chủ-tỉnh Bentre.

Thầy Nguyễn-v-Nghi có bằng Trung-đẳng học được cấp bằng chức Giáo-tập hậu-bổ và bổ đi tùng quyền quan Chủ-tỉnh Bentre.

Quí thầy: Trần-văn-Giai, Lê-văn-Trí và Lý-duy-Ba có bằng sơ-học được cấp bằng chức Trợ-giáo hậu bổ và bổ đi tùng quyền quan Chủ-tỉnh Baclieu.

Thầy giáo làng Trần-v-Hi, có bằng sơ-học Pháp-Việt được cấp bằng chức Trợ-giáo hậu bổ và cũng để tùng quyền quan Chủ-tỉnh Bentre.

NGHỈ-PHÉP:

Thầy Nguyễn-v-Tam, Điều-dưỡng thiệt-thọ hạng nhì đang giúp việc tại Nhà-thương Phú-quốc (Hattên) được phép nghỉ sáu tháng.

Khuyên thiếu niên

Đương kim là một cái hội phong-trào thế-giới, cả hoàn-vỏ sự học thức của loại người ngày thêm tấn-hóa, từ nghề văn nghiệp võ cho đến kỹ-nghệ công-thương. Thế mà có một hạng người thiếu-niên con những nhà có tiền của trong xứ Nam-kỳ ta đây ít hay nong-trang sự học-hành kỹ-nghệ công-thương, cứ vụ theo trường đổ-bác, thua một sòng năm ba ngàn không hề nao núng, đã làm cho cha mẹ buồn rầu mà lại không ích chi cho nhơn-quần xã-hội.

Đang trong thời đợi nầy thiếu gì thế làm ơn cho đời, đã có danh mà có lợi, là như mỗi hạt mấy tay dư-dả, dầu tay mỗi tỉnh lập một cái trường-học, con nhà giàu thì ăn tiền, song ăn tiền đủ sở phí trong trường, còn dư lại đủ nuôi sắp con nít nghèo nàn cho nó có thể học nên tài, ấy có phải là ơn dày với xã-hội không?

Tôi dám chắc rằng: Annam mình ngày nay, phần nhiều còn chưa biết nghĩa đồng tâm đồng đức là bởi chưng thiếu học. Nếu hàng hậu tấn của quê-hương mình nhờ đặng sự học mà mở mang cho dòng rồi thì ngày kia mới hầu trông mong lên đàng tấn hóa.

Chư tôn nghĩ coi? Trong Lục-châu ta, nhà giàu thì ít, số nghèo thì đông, còn sự học hành ngày nay số tiền cha mẹ cho con đến trường mà học cho đến ngày thi lấy đặng một cái bằng sơ-học, tốn bao trong mỗi tháng nhiều hơn số tiền lương ra làm việc cho Nhà-nước, thế thì những con nhà nghèo Annam dầu trời đất có cho tánh-chất thông-minh đi nữa mà cha mẹ không tiền cho ăn học thì có uổng cho một người trong xã-hội của chúng ta không?

Vậy xin liệt vị thiếu niên, hãy bớt các việc lãng phí mà không ơn nghĩa với đời, rồi cổ-động rủ ren những bạn thiếu-niên lo lập trường giáo-dục mà giúp cho đám trẻ em nghèo khó cho có thể học-hành thì cái ơn ấy, đối với đời biết bao là trọng đại.

LÊ-SUM.

Nhảm đàm

ĐEO THỦY-XOÀNG SANH NHIỀU CHÍ

Thầy kia đi xe-lửa, đi với một đứa con gái tác chừng 5, 6 tuổi, mặt mày sáng láng có khiếu thông minh. Trên xe ấy lại có một cô, trạt ngoài ba mươi mấy thu, ăn bận rất xuê xang coi dáng phải người dài các. Đeo dây chuyền vàng dầy ngực, sáng rỡ cả người, neo dặt vàng dôi, chặt hai cườm tay trắng nõn; lại thêm hai bàn tay, đeo chơi mười chiếc cà-rá nhận hột xoàng; đeo đến hết chỗ mà đeo, có ngón phải đeo hai chiếc. Nhảm cả mình cô ấy đồ nữ-trang giá đáng bạc muôn, thật quả là người rất quí! Ngặt nước da thâm đen hình dung thô kịch, gương mặt xem mà bất nhẫn!

Đứa con gái nhỏ xưa nay chưa từng thấy ai mà đeo đồ nhiều như vậy, nên cứ ngồi ngó cô kia hoài, trước là lạ mắt xem chơi, sau ắt trong bụng cũng ước thầm cho có như vậy! Nó thấy cô ta ngồi một lát lại đơ tay lên gãi đầu, thì nó lấy làm lạ, bèn kề vào tai cha nó, mà hỏi rằng:

— Nầy ba, bộ cô kia ngứa đầu, sao nên gãi hoài vậy, hay là đầu có nhiều chí lắm sao?

Thầy kia nghe con hỏi, thì cũng tức cười, vì biết trẻ thơ không hiểu rằng: kẻ đeo hột xoàng nhiều thì hay bày thế mà chỉ của cho người ta trông thấy, nên hay gãi đầu, xỉa thuốc v. v... bèn trả lời lại rằng: À, tại đeo hột xoàng nhiều nên sanh nhiều chí đó con... Mà con có muốn đeo không? Con nhỏ lật đật đáp rằng: Thưa ba không; nếu đeo rồi sanh chí, bà Đốc-học con chê dơ, mắc cở lắm!

MỌT ĂN

Tô-Văn, làm gì đứng sâm soi hai cái gọng xe kéo đó?

— Ủ.... Chào anh,.... Muốn đi Bà-chiểu chơi, mà sợ gọng xe không chắc, giữa đàng sanh rủi mà phải bị quẹo tay, quẹo chưng khó lòng, nên tôi phải xem trước cho chắc ý.

— Dữ không,.... Khéo thì thôi da.... Sợ gẫy gọng xe hay sao mà phải coi? Từ bao giờ đến bây giờ, sự rủi ro nào có bởi gọng xe mà ra đâu; có rủi là tại tên xa-phu vô ý cũng làm bất-cập mà thôi chớ! Lại thêm tuần nào Thành-phố lại không xét xe, hiền huynh không thấy xe-kéo thường hay sắp dài theo đàng sau Xã-Tây đó sao? Xe dơ dáy còn phải bị phạt thay, huống là xe gọng mục, quan nào dễ vậy, mà hiền huynh phải coi vô ích.

— Phải, lời anh nói phải, song anh quên rằng lệ buộc xét xe mỗi tuần, nên phải xét cho có chừng mà thôi, chớ bắt sắp hàng cả dọc mắt, ngó thoáng qua, xét chi mà kêu rằng xét; miễng thấy nước sơn còn mới, áo nệm trắng thì cho rằng: « Bon » mà thôi chớ. Nếu quả như lời anh, thầy kia đã không bò càng bửn trước.

— Vậy sao?.... Tại sao mà bò càng, hiền huynh thuật lại nghe thử?

— Cũng là tại gọng xe chớ sao; mà anh tính không cho đi Bà-chiểu sao mà buộc tôi nói qua thời sự?

— Trễ 5, 3 phút muộn gì, chẳng cần thuật dài, hiền huynh nói tóm, nói tắc, nói sơ qua, đủ hiểu thì thôi mà!

— Như vậy thì được.....

« Chiều bữa kia một thầy hình tích cao lớn, vạm vỡ, mập mạp, song có hơi núc ních, phục phịch, chậm lụt một thí, kêu xe kéo đi hứng cảnh chơi.

« Tôi có nghe nói khi xa-phu chạy tới, thấy diện mạo tướng tá của thầy, liền ngừng chơn, đứng nắm gọng xe, nhìn thầy mà khóc ngất! năn nỉ xin để kêu xe khác cho thầy đi! Thầy cười ngất một hồi, rồi nói: « Tao biết ý mầy sợ kéo nặng, chạy không nổi, song không sao đâu; mầy cứ việc đi thỉnh thoản cho tao hóng mát, không có việc chi gấp phỏng vội. » — Nói rồi lên xe, ngồi xuống nệm, xe sát nhịp, xa-phu đã nhăn mặt; song cũng ráng sức kéo cho mạnh mà lấy trớn. Chầm rãi bước dương gần trót giờ, không sao, xảy đâu tới đàng dốc đỗ, anh biết cái nghề xe kéo xuống dốc, chạy chậm bịnh xe sao lại, tự nhiên phải chạy mau. Mà bởi xe chở không nhẹ, nên khi chạy xuống dốc, trên nặng dùa xuống mạnh quá, xa-phu ráng hết sức bình sanh bịnh gọng xe lại, kéo bước không kịp với trớn mà phải bị đè. Chẳng đè trên xô dùa, dưới cản trớn, tức, nỗ: rốp, xa-phu nằm dài, thầy ta té chổng lên, bò càng ra phía trước. Khá.... Không có xe-hơi chạy tới.

« Xa-phu té dập ngực xuống nặng quá, xể tay lủ cùi chỏ, chảy máu giận không thèm nói. Hai đàng lồm cồm dậy; xa-phu ngó dáo dác, rồi đi lượm nệm, phủi cát, để lên: thầy ta nhăm trước sau, rồi xăm xăm lại coi tại sao mà té.

« Thấy gọng-xe gãy!

« Xa-phu sợ đòn, liền chỉ mấy lỗ mọt ăn, mà nói lập cập rằng: mọt mọt...

« Thầy ta nghe nói tức cười hết giận, quên đau, bỏ đi tuốt. »

Đó anh coi, phải xét kỹ thì có đậu ngoài sựng sựng mà trong mọt ăn, không thấy. »

Nói rồi Tô-Văn từ giã lên xe đi, thầy nọ noi bước đường và nghĩ thầm gẫm gật đầu mà thầm nói rằng:

Phải, cuộc đời phải dè dặt như vậy đó mới được. Muốn dùng bất luận nhơn vật chi chi, cũng phải xem kỹ bề trong, nếu xem bề ngoài, sau ăn năn không kịp, vì trong với ngoài chẳng như nhau.

Cớ ấy nên, có người tuy sự làm chẳng giống nhau, song đã làm bề ngoài, tức mới bày câu hát mà cỗi tất lòng phiền rằng:

Tiếc công vun quén cây tùng,
Sâm soi trên ngọn, gốc sún không hay.

TÂN VÕ.

Hài-đàm

CHUYỆN ANH ĐI BẮN

(*Tiếp theo*)

Cách một ít ngày tên thợ bắn nọ rựng đông thức dậy, sửa soạn thuốc đạn, cỡi ngựa vào rừng kiếm thịt.

Đi đâu đặng một ít dặm đường, xảy thấy một con nai chà đang ăn gần bên suối nước, sừng gạt rất xinh đẹp. Anh va mừng rỡ, xuống ngựa lấy đạn chiến nạp vào súng, bò men lại rình bắn nai chà. Song anh va lại nghĩ rằng: làm sao bắn đặng cho còn sống, bắt đam về nuôi chơi thì tốt hơn bắn chết. Nhưng bắn mà làm sao sống đặng, anh ta đương suy nghĩ, chẳng biết thế nào bắn cho còn sống.

Xảy đâu chợt thấy bên đường có một cái hột đào. Anh ta liền hội ý tính lấy hột đào nọ nạp vào súng mà bắn, miễng là trúng nai cho đau đặng bắt sống mà thôi.

Tính đã đắc kế rồi, anh va lấy bị thuốc súng trút đạn ra, lấy hột đào nạp vô làm đạn. Ngờ đâu hột đào nhỏ hơn lòng súng rất nhiều, anh va sợ nếu không sích lòng súng thì đi không đặng mạnh. Nên mới lấy đất sét mà bao thêm cái hột đào cho vừa lòng súng.

Đoạn nạp xong xuôi, rồi anh va bò men lại, nhắm ngay trước trán mà bắn vào. Hay đâu hột đào nhẹ quá, bắn trúng mà không ngã. Nai oằn kinh vụt nhảy, tuốc vào rừng. Anh va ngó theo tiếc thôi hủi hụi, rồi lên ngựa mà về trong ngày đó không bắn đặng chi hết.

Qua đến năm sau, anh va cũng đi bắn tới nơi giang rừng ấy, thấy một con nai chà thiệt lớn. Mà trên đầu có một nhánh cây rất tươi tốt, nhánh lá xanh um. Lần nầy anh va lấy đạn chiến nhắm ngay kẹt đùi bắn một phát ngã lăng. Chừng anh va lại gần coi tỏ-rõ, thì là một cây đào mọc trên đầu con nai có hai trái chín tươi. (lão tổ) anh va hái ăn rất ngon ngọt, mà mùi lại thơm lạ thường.

Anh va lấy làm lạ, suy nghĩ hoài mà không hiểu cớ chi, mà trên đầu con nai có mọc cây đào. Hèn lâu anh va mới sực nhớ lại sự bắn con nai dùng cái hột đào năm ngoái. Vì bị hột đào nhỏ, nên anh va lấy đất sét bao ở ngoài cho vừa lòng súng. Bị đất sét còn ướt, dính trên trán con nai, hột đào bắt hơi đất mọc ra đến nay có trái đó.

Các việc thiên-cổ chưa từng có, mà nói hữu-lý cũng dễ nghe.

H.-v-H.

TRĂM NĂM KHONG PHAI

NHÀ HOA CHƠN DUNG

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

73, Boulevard de la Somme

(NGANG GARE XE LỬA GIỮA CHỢ CŨ)

SAIGON

Thợ vẽ tiệm nầy đã có bằng cấp tốt nghiệp nơi trường xảo nghệ, và được cái bằng-cấp Đấu-xảo Hànội; mới năm rồi dự cuộc Đấu-xảo thành Marseille lại được thưởng bằng cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thiệt tinh xảo và để trăm năm không phai.

Chư quí vị muốn vẽ xin gởi hình chụp đến hoặc viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có biên rõ thước tất giá cả và cắt nghĩa phân minh.

Đông-pháp thời-sự

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước........	8 $ 50
Ngân-hàng Đông-Pháp........	8 40
Ngân-hàng Hongkong-Shanghai........	8 40
Ngân-hàng Chartered........	8 40
Sté de Gérance de la Banque Industrielle de Chine........	8 40

GIÁ LÚA

Lúa chở đến nhà-máy Cholon (mất mỗi tạ 100 kilo)

Vinhlong......	6 $ 30	tới	6 $ 40
Gocong......	6 45	»	6 55
Baixau......	6 50	»	6 60
Baclieu......	6 60	»	6 70
Giá thường bực	6 46	»	6 56

TÀU HUÊ-KỲ ĐẾN SAIGON RỒI

Chiến thuyền Huê-kỳ đã đến bến Saigon hôm bữa 11 Avril hồi 9 giờ 45 phút. Dài theo mé sông Saigon, thiên hạ và xe cộ chen lấn nhau mà coi tàu rất nên đông đảo. Lính pháo-thủ có đặc ba cây đại-bác để chào trả lời với đạo chiến thuyền, song lúc tàu tới thì không có bắn súng nên đội pháo-thủ phải kéo súng của mình đem về.

Trước hết chiếc tàu số 315 kế chiếc 317 rồi tới 312. Còn chiếc 313 và 316 thì qua 10 giờ 15 phút mới vô tới. Còn chiếc thứ sáu thì đậu ngoài Au Cap chớ không đến bến Saigon.

Trước hết các quan Huê-kỳ có đem một tràng hoa mà cúng nơi đài chiến-sĩ trận vong, kế các quan đi thăm viếng nhau mà tỏ tình thân-ái.

Không có bày cuộc lễ chi như lúc tiếp rước chiến thuyền Hồng-Mao khi trước.

ĂN CƯỚP DẠN GAN

Camau. — Hôm đêm 8 rạng mặt 9 Avril nầy đây có một đảng ăn cướp lối 20 đứa kéo đến đánh nhà Hội-đồng Huy là một tay giàu có, nhà ở cách châu-thành chừng 20 ngàn thước. Lúc ấy thời may có M. Esperinas đến thăm ông Hội-đồng thấy là ấy rất động nên ông phát nghi liền bắn lên mấy tiếng súng. Quân ăn cướp biết việc không êm nên rủ nhau bươn mất.

Qua đêm sau mới đứa đều có cầm khí giải hẩu hồi kéo trở lại đánh nhà Hội-đồng Huy nữa. Chúng nó động cửa, kéo vào nhà lấy hai bao bạc 800 $ đấu đuôi vàng, còn tài-gia thì dắc vợ dắc con kiếm đường mà thoát nạn. Chúng nó thấy không ai ngăn cảng nên bửa tủ sắt song làm không xể, phải bỏ đó mà bươn hết.

Khi sơn-đầm chạy tới nơi thì bọn ăn cướp ấy đã đi xa quất.

ĐÁNH NGƯỜI GIỰT CỦA

Mõcày. — Hôm bữa 8 Avril tên khách Trịnh-Kiếu, 30 tuổi có lãnh 55 $ của chủ rồi lận lưng mà đi mua heo. Khi đi tới làng Tân-trung thì trời đã huỳnh-hôn nên tên Trịnh-Kiếu mới vào nhà tên Nguyễn-văn-Thái xin tá túc một đêm sáng ngày sẽ thượng lộ. Đến 4 giờ khuya thức giấy Trịnh-Kiếu liền hỏi thăm tên Nguyễn-văn-Thái coi đường nào đi vô An-Thới cho gần, thì tên Thái bảo đi sau hè nó rồi băng ngang một cái rạch thì tới.

Trịnh-Kiếu ra đi một đỗi xảy thấy tên Thái đi theo, đến khúc vắng vẻ tên Thái liền đánh tên khách nọ ba bốn cây trên đầu rồi lật lưng lấy 55 $ mà cút mất. Một hồi lâu tên khách tỉnh giấy bèn đến làng mà thưa, qua bữa sau tên Nguyễn-văn-Thái liền bị chủ Cai Sanh bắt được.

MỘT MẸ BA CON

Tourane. — Mới đây ở đám rừng An-Mỹ thuộc về phủ Tư-nghĩa có một nhà nghề kia gày bẫy bắt được một con cọp cọ chửa, mổ ra thấy có ba con trong bụng, liền đem trình quan Sứ được thưởng 45 đồng bạc; ấy là được một mà thành bốn đó. Cọp mẹ thì thưởng 15 $ còn ba con cọp con thì thưởng 30 $. Người nầy lấy súng mà làm bẫy vì anh ta biết cọp hay đi qua lại chỗ ấy; nên lấy súng nạp đạn sẵn để giữa đường mà đón đầu cọp, lại lấy một sợi dây dài chắc chắn cột vào cò súng rồi căng dây ấy thẳng ra dọc đường. Cọp ta thường bữa kiếm mồi hay đi ngang lối ấy, đêm hôm thấp thỏ rủi vướng nhằm dây, dây kéo cò súng, súng phát nổ lên, cọp liền vong mạng.

Người gày bẫy rình xa xa nghe súng nổ liền kéo nhau đem đèn đuốc đạo mát chạy đến tìm được cọp cả mừng, khiên đem về nhà người ta đến xem như hội!

Cọp thiệt linh thiêng
Rủi ro vướng bẫy bị khiêng về nhà
Cho hay trong cõi người ta
Hùng hào thế mấy chẳng qua lẽ trời
Xin ai chớ lấy làm chơi

CON SÂU MỌT

Baclieu — Nghe thoản qua sâu mọt cũng lạ tai, vậy xin thuật chuyện lại cho chư khán quan tường tất.

Bấy lâu nay ai cũng nghe tiếng sở muối Baclieu là một cái nguồn lợi to-tác của sở Thương-chánh. Vì có lợi lớn nên có sâu, ăn sanh ra mà nhiều-hại dân tình. Con sâu nầy nó tàn-ăn trong muối, đổ sự kêu-rêu cho thiên hạ không cùng. Nhưng cũng chẳng ai tìm ra đặng mà giải sự oan ức cho người mua muối. Nay nhờ sở Mật-thám hết lòng lo cho dân, nên mới đây có sai người đến tìm ra mới bắt đặng con sâu lớn quá đã hạ ngục nó rồi. Vụ nầy còn đương mở đàng tra xét cho minh bạch và sẽ gởi nó về Saigon ngâm nước máy cho hết mặn. Từ đây mặn lạc khắt nhau chắc là sâu không dám đầu thay ra nữa vậy mới có thể an dân lợi nước cho.

Sâu mọt rút lợi hại
Chủ bắt chịu đàng cay
Một phen bị hạ ngục
Thiên hạ đều vỗ tay.

Hỡi người không có việc làm!
Hỡi người muốn tìm chỗ làm cao tiền!
Bất kỳ là nghề chi
Hãy viết thơ hay là đến tại phòng việc.
BUREAU DE PLACEMENT
70, Boulevard Charner, 70
MÀ GHI TÊN VÀO SỔ

H. DELPEYRAT

Khi trước là Hãng E. POURTOU

Số nhà 33bis, 35, 37, 39

đường Amiral Dupré Saigon

RƯỢU CHÁC, RƯỢU MẠNH

RƯỢU KHAI-VỊ, RƯỢU TIÊU-HÓA

ĐÈN LỬA KIỂU MỚI

THẮP BẰNG DẦU LỬA

Đèn lồng đèn đứng, đèn treo
Bán tại tiệm
TRẦN-QUANG-NGHIÊM
200, đường d'Espagne Saigon

Lời rao

của quan Tấn-sĩ lương-y BUFFON

Tôi xin tỏ cho đồng-bang Annam hay rằng: Tôi mới lập thêm một nhà để nuôi bịnh tại Chợlớn, đường Marins (Thủy-binh) môn bài số 244 ter làm hai hạng từ 4 $ và 5 $ một ngày, kể chung thuốc men và ăn uống.

Mỗi ngày tôi khán bịnh hai lần.

Tấn-sĩ lương-y
BUFFON

TRỒNG RĂNG

QUAN LƯƠNG-Y CUNAUD

Ở đường Chasseloup Laubat số nhà 15

Nhổ răng một cách rất êm ái. Trồng răng bằng sành và răng vàng.

THÁI-SANH Chụp-hình

Trữ bán đủ thứ đồ chụp hình — Chuyên nghề rửa kiến — họa hình — sửa hình — phơi hình

166-167, Rue des Marins CHOLON

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG.

(Rizeries d'Extrême-Orient)

HỘI NẶC DANH VỐN HÙN 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU ĐÓNG TẤT SỐ

Ở TẠI SAIGON ĐƯỜNG BELGIQUE, MÔN BÀI SỐ 15. — NHÀ MÁY XAY VÀ KHO TRỮ Ở TẠI CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIÙM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

TRƯỚC KHI BÁN LÚA xin hỏi bổn hiệu; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN HIỆU SẴN LÒNG CẮT NGHĨA CHO HẾT

CÓ ĐẶT HÃNG NGÁNH TẠI CẦNTHƠ và có lập chành mua lúa nơi các chỗ thị-tứ.

Phòng việc: *ở tại đường Belgique, môn bài số 15.*

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Khẩu hiệu có cầu chứng tại Tòa. *Ở tại đường Viênot số 40 ngan chợ Saigon mới.* Marque déposée

HUỲNH-VĂN-NHUNG, kê-nghiệp.

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kiêm thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ô ăn trầu có chưng bằng đồng xi ni-kên (Nickelé) quí khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG. cẩn-bạch.

A. DENHOLM

N 36-38. Rue Lefèbre N· 36-38

SAIGON

THIỆN NGHỆ VỀ VIỆC RÁP MÁY XAY LÚA GẠO

Đã ráp hơn 30 cái nhà máy từ 10 tấn cho đến 500 tấn ở tại Đông-pháp.

Cam kết chắc chắn về sự lúa gạo xay ra đặng bao nhiêu và sự bền bỉ chạy tốt của máy móc.

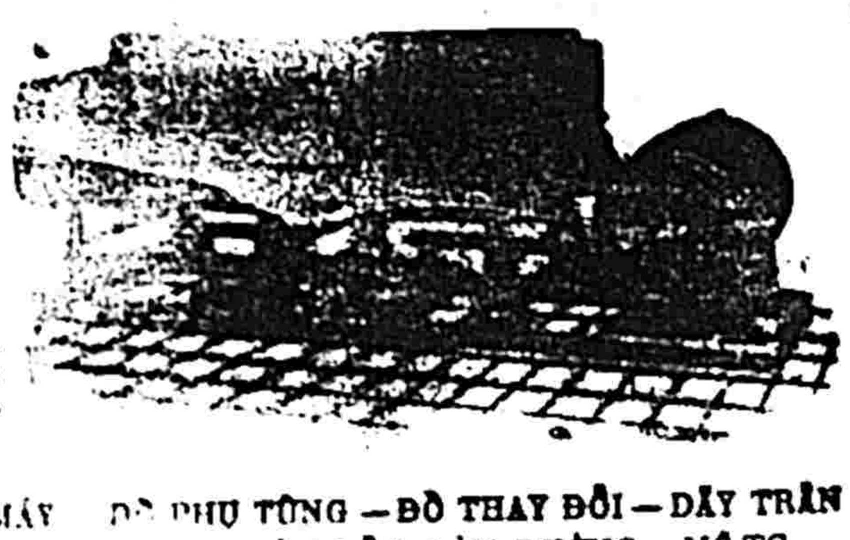

NGUYÊN GIÀN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY TRẦN EMERIE ... LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÔ-TO ... HẢI CHẲNG

Thiệt-nghiệp-xưởng

F. NAM & L. LỤC FRÈRES

Đường Pellerin môn bài số 142-144

SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tủ-sắt đủ kiểu.

Rèn sắt bông và các thứ kim khí rất huê lệ.

Sửa súng và đủ các thứ khí giái.

CHUYÊN NGHỆ. — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo, vân vân, dùng máy điển dồi mài thật bén. — *Soudure Autogène.*

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu vở tầm thường và đúng chữ.

RÈN GIƯỜNG SẮT VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN LÀM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa ngõ và rào sắt, cửa và rào sắt đủ kiểu đồ rào mả.

Làm kiểu huê-mỹ và kiểu thường. Ống khóa và chìa khóa thiệt chắc.

Có làm đồ thâu-lôi (paratonnerre) chế tạo và sửa máy móc xe-hơi, xe máy hơi.

Làm đồ gởi đi Lục-tỉnh.

Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

CHIÊU-NAM-VIÊN

Tại ga xe điển Đất-Hộ

(Dakao-Saigon)

PHẠM-VĂN-NGỌC, Directeur

BÁN RẺ CÓ TIẾNG ĐỒN

Bán các thứ hóa-vật bên tây, bàng hàng tàu, hàng bắc (lãnh nhuộm thiệt mướt, không trổ) dầu thơm, bánh hộp, rượu tây, giấy, viết, mực cho học trò dùng, v. v.........

May các sắc y-phục Tây và Nam, theo kiểu kim-thời. Đóng giày tây, giày hạ khéo đẹp vô song; bán da box-calf may mặt giày; làm nón casque, trừ nón nỉ. Tân chế đồ thờ như là: hoành, trướng, liễn, khuôn-biển, tượng-ảnh, tượng ông, tượng bà v. v.... cẩn rồng ốc xa-cừ trong kiến, trông vào đẹp mắt vô cùng.

Mua sỉ có lợi nhiều, mua lẻ cũng dễ mua hơn các chỗ, vì mỗi món đều có giá sẵn, khỏi phải mua lầm. Đồ của bổn hiệu được tính rẻ là vì sở phí nhẹ hơn các chỗ.

Bổn hiệu cũng có họa chơn-dung và vẽ sơn thủy cho các rạp hát bộ và hát cải-lương. Sự khéo đẹp khó mà tỏa ra đây cho được, xin chư-tôn biết cho rằng nghề vẽ nầy thời bổn hiệu sẵn có tay ông *Nguyễn-an-Thân* là cựu Họa-khoa giáo-sư đã được nhiều cái bằng cấp Hanội ban khen, lại mới được thưởng Médaille bạc kỳ đấu xảo Marseille mới rồi. Sơn thủy và hình họa nếu không khéo, không giống thời bổn hiệu quyết chẳng ăn tiền.

Hãy viết thơ cho M. *Phạm-văn-Ngọc* Directeur de la Maison *Chiêu-nam-Viên*, à Dakao-Saigon, thời chư tôn sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Những thơ cần có trả lời nên gởi theo 1 con cò 4 xu, muốn biết giá về hình ... thầy thời bổn hiệu gởi cho không một tờ các bạch số định giá tiền.

Xin chiếu cố

Đời thạnh trị thái bình, thì con người sanh sảng ra càng đông đảo hơn khi trước bội phần, bởi vậy tôi dòm thấy mỗi khi Saigon có bày chơi lễ, hoặc là cuộc chơi v. v. thì tội nghiệp cho quí-khách ở lục-châu lên Saigon chơi, mà chẳng đủ khách-sạn nghỉ ngơi, làm sự vui thành ra buồn. Bởi vậy chúng tôi mới lập ra một Tiệm-ngũ, hiệu NAM-TRUNG KHÁCH-SẠN tại đường Nâmésis N· 101-103 gần bên góc Tiệm cầm-đồ Saigon. Phòng ở tứ phía theo mặt đường đi, rộng rải mát mẻ tư bề yên tịnh, lại gần các mối đường xe lửa Chợlớn, đường giữa, đường mé-sông, và xe Biênhòa, xe Mỹtho rất tiện cho quí-khách khi lên xuống.

Cúi xin quí-khách tưởng tình đồng-bang giúp cho chúng tôi bền vửng thì ơn ấy ghi tạc hằng ngày.

Quản-Lý:

HIỆP et THẮNG.

HÔTEL DE CHOLON

Tân-Long lữ-quán

Kính cùng quí khách rõ: tôi dọn một tiệm ngũ hiệu Hôtel de Cholon, Annam kêu *Tân-Long lữ-quán*, ở đường Marins số 319; 4 từng phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, từng dưới nhà hàng bán rượu tây và đồ hộp đủ thứ; từng thứ nhì và thứ ba phòng ngũ; từng thứ tư để chiếu mát đặng cho quí khách hứng gió cho thong thả.

Xin quí khách thừa dịp đi ghé đến tiệm tôi một lần thì rõ. Xin chiếu cố rất cám ơn.

Nay kính

Chủ-nhơn: Kha-U-Phúc

LỜI RAO

Tiệm Vĩnh-Xương

Kính cáo cùng chư quí-vị đặng rõ: nay tôi có lập một Atelier tại Bình-tây đường Gia-phú, Atelier nầy sửa xe-hơi, xe-máy, sơn hầm xe-máy, xi nickel, đóng xe-kéo, sửa xe-kéo, và có bán đủ các thứ đồ phụ tùng cho xe-máy và xe-kéo, và có sửa đủ các thứ máy điển, có đúc gan đúc đồng xin quí-vị tưởng nghĩa, có sửa máy chi, hay là xi sơn vật chi, xin đem đến tôi, tôi sẽ tính giá rẻ.

Nay kính cáo,

NGÔ-VĂN-TRI,

đường Gia-phú số nhà 44 ngang xe điển ở Bình-tây (CHOLON)

Biscuits Quắc-Nữ

Bánh đã thơm, lại ngon, để lâu được, có beurre, sửa bò, vanilline và chocolat, và không khi nào phá bụng.

Có bán lẻ nhiều thứ, như quí ông quí bà mua nhiều về bán lẻ, hoặc đem đi xa cho bà con, thì tôi có sắm sẵn hộp lớn, hoặc thùng lớn, để cho quí ông quí bà dùng, rất tiện rất hạp phép vệ sanh.

Cũng có vô hộp theo kiểu bánh Âu-Mỹ hộp lớn 0$50 hộp nhỏ, tròn 0$20, và có gởi bán tại tiệm bán hàng tây hàng tàu, lãnh nhiều của M. Nguyễn-khắc-Trương, ở đại-lộ Bonnard số 32.

Cũng có lãnh làm bánh tiệc, hoặc tân gia tân quan vân vân.

Envoi contre-remboursement

Nguyễn-thị-Thân 82 rue Lareynière

HÔTEL D'ANNAM

NAM-VIỆT KHÁCH-LẦU

N· 72 - 82, BOULEVARD CHARNER, - 10, QUAI LE MYRE DE VILERS

Đường Kinh lấp, đường Carabelli và đường mé-sông Le Myre de Vilers, SAIGON

HUỲNH-HUỆ-KỲ, Chủ tiệm

Kính cùng Quí-khách rõ, tôi dọn một tiệm ngũ hiệu là HÔTEL d'ANNAM (*Nam-Việt Khách-Lầu*) phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, cũng có dọn phòng ở từng dưới đất được cận tiện Quí-khách, xin Quí-khách thừa dịp đi Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thong thả lắm.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng ngánh rất mát mẻ tại đường mé sông Le Myre de Vilers, nhà số 10 Saigon.

HUỲNH-HUỆ-KỲ, Cẩn khải.

NGUYỄN-VĂN-BÁU

EPICERIE

129, Rue d'Espagne, 129

SAIGON

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Giá rất rẻ hơn các nơi

Tiệm tôi khai trương đã hơn mười năm, buôn bán chắc chắn và chiều hiền đãi sĩ rất ử tế, giá bán cũng nới hơn các nơi.

Tại tiệm tôi có bán đủ đồ gia vị, nào bánh hộp, bánh sửa, Sô-cô-la, Sửa đặc, Bơ, Đùi-heo mới, đồ hộp trái cây, Cà-phe, Đường cát trắng, Cá-mòi, Savon thơm, Savon Cadum, Savon Marseille, Savon Dân-Con-Ngựa, dầu Essence de Menthe thứ tốt, Giày Cao-su, Nón Casque trắng, giấy, viết, mực, đồ học trò dùng, Rượu chác đỏ, Rượu chác trắng, Rượu Cổ-Nhắc (Cognac) Rượu Champagne, Rượu rom (Rhum) Rượu ngọt, Rượu khai vị, nước suối đủ đồ dùng trong đám tiệc và nhiều thứ nữa không thể nào kể cho hết?

Tiệm tôi có làm Đại-Lý cho mấy hãng lớn tại Saigon, như Rượu Champagne *Moet et Chandon* nhãn xanh thứ thiệt, Rượu Cognac *Videau et Cie* (*Rượu nầy ngon hơn các thứ hiệu khác mà giá rất rẻ*), Rượu CHÁC ĐỎ «*Rivesaltes*» và Rượu CHÁC TRẮNG «*Courtalet*» nhãn hiệu «*Con Beo*» là một thứ Rượu Chác hạng nhứt thiệt tốt và rất ngon hơn các thứ nhãn hiệu khác, có danh tiếng bên xứ Bordeaux đã lâu đời.

Dầu mua cũng phải tồn tiền

Đồng-bang, giúp lẫn, lợi quyền còn đây.

Nay kính mời.

Xin ghé mất!!!

TÀI-PHÁT KHÁCH LẦU

Của M. TRẦN XAO dit KHA

Kính cùng quí ông quí bà, quí thầy quí cô cùng lục-châu quân-tử đặng rõ.

Bấy lâu nay tôi choán nghe sự chê khen thể cách của khách lầu, nên nay tôi chẳng nệ hao tốn rằng sức lập ra một cái phòng ngũ hiệu «Tài-Phát Khách-Lầu» ở tại đường Tổng-đốc-Phương môn bài số 44 và 45 Cholon, phòng vì rất thanh khiết tại sáng sủa, và mát mẻ lắm, tiền phòng tôi dùn rất nhẹ hơn các nơi, cũng trả sai vặt (boy) đều dễ khiến, quí khách nghỉ nơi phòng đều đặng vừa ý.

Quí chức thừa dịp đến Cholon xin ghé lại «Tài-Phát Khách-Lầu» tạm nghỉ thì sao sao quí chức cũng đặng vui lòng, đã ở gần gare xe lửa Cholon-Mytho cũng là bến xe hơi đi các nơi tiện bề cho quí chức.

Tôi cũng có lãnh may đồ y phục theo kiểu Langsa và Annam đủ kiểu, lại có bán hàng tàu, hàng bắc tốt nhứt hạng và bán đồ nữ trang theo kiểu kiêm thời rất khéo, cũng là xe máy và đồ phụ tùng, lại cũng có thay răng và trồng răng vàng tốt lắm chẳng khi nào hư đặng.

Vậy xin mời quí ông quí bà, quí thầy quí cô, thừa lúc rảnh việc xin dời gót ngọc đến tiệm tôi, thì tôi hết lòng hoan nghinh thậm trọng:

Nay kính bạch

Chủ nhơn: TRẦN-XAO dit Kha

F. MARTY

116,- Boulevard Charner — SAIGON

Soieries — Dentelles — Broderies

Laine blanche et couleur

Toiles — Cretonne et batiste pour lingerie

Velours et Soieries pour robes

Soie d'Alger pour broder

Tissus et rideaux pour ameublement

Services de table en blanc et couleur

Serviettes de toilette

Expéditions dans l'intérieur

Maison TAC-LY

TRAN-THOAI, Propriétaire

97, 99 Boulevard-Charner 97, 99

SAIGON

Horlogerie — Quincaillerie

Fourniture de toutes les matières grasses

Lampisterie à pétrole, essence, à acétylène et à électricité

Disques et Machines Phonographes

COMMISSION, IMPORTATION ET EXPORTATION

Huê phương lầu

PHOTOGRAPHIE ET AGRANDISSEMENT

244 Rue des Marins Cholon

Tiệm chụp hình Huê-Phương-Lầu nầy mở ra đã đặng ngoài 1 năm nay, chư quí vị đến chụp hình đã nhiều, thầy đều biết tiếng, chẳng có tiệm nào bì kịp.

Vì chư vị chiếu cố ngày một thêm đông, cho nên tiệm chẳng nệ tốn của hao công mới sắm thêm các thứ y phục Hát Bội rất nhiều thứ, lại có quần áo tây, tàu, đủ kiểu, đồ nữ trang rất nhiều, và mới có nhiều bức tranh cảnh như cảnh vườn hoa, cảnh rừng núi, cảnh phòng khách, cảnh cầu, máy bay, tại bên đại pháp mới gởi lại coi rất tinh thần y như thiệt, vậy quí vị muốn chụp kiểu nào, cảnh nào thầy đều như ý. Tiệm tôi có mướn thợ làm hình rất tinh nghề chụp trong 2, 3 ngày là được hình, thiệt muốn sao được vậy, xin quí vị hãy đến chụp thử ắt đặng vừa lòng chẳng sai.

Mới mở thêm phòng chụp hình ban đêm, chụp cũng như ban ngày vậy.

Tiệm tôi có bán đủ thứ đồ làm hình tại bên tây gởi lại, và có khuôn hình nhiều kiểu rất xinh đẹp.

Tiệm đóng xe

SỬA XE VÀ BÁN ĐỒ PHỤ TÙNG

đường Luro môn bài 99 và 101 (Đất-hộ) Saigon

TRẦN-VĂN-HIỆP, Chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mui, xe hai bánh, xe kiến, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đèn xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá-tị bên tây chở lại, cao-su đặt để thay trong bánh, kiến đèn tây, đồ bất kể xe độc chiếc và xe song mã bằng da tây mà rất khéo và chắc, có bán yên cỡi, chuông đạp hai tiếng, bình để thắp đèn khí đá theo xe. Sơn xe và sửa xe.

Cúi xin quí khách có dịp đến Đất hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi, trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiểu xin giúp làm nghề, thì tôi rất cám ơn hạ cố. Còn chư quí khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm món chi ... giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Chủ-nhơn cẩn khải.

TRAN-LONG

TIỆM ĐÓNG GHẾ MÂY

ROTINIER

Réparation des Raquettes

Rue Turc n° 14

SAIGON

Tiệm tôi lập ra đã hơn 17 năm rồi, rồng có một nghề làm ghế mây theo kiểu Hồng-kong, ghế dài, ghế dựa ghế ngồi, lớn có nhỏ có, đủ thức, đồ đạng rất khéo rất đẹp, có sửa vợt máy, đồ đánh trái lăng: giá rẻ hơn các tiệm khác. Xin liệt-vị đến chơi, tôi sẽ lòng tiếp đãi.

TRẦN-LONG cẩn khải.

TRƯƠNG-THÁI-TRỪ

Chủ nhơn

NAM-CHÂU KHÁCH LẦU

Rue Amiral Courbet Saigon de 83 à 85

Phòng sạch sẽ lắm, thiệt rộng rải, rất thanh-tịnh và lại khoản-khoát Giá rẻ.

Quí khách tiện đường ghé nghỉ tại «Nam-châu khách lầu» chắc đến đặng vừa ý. Bồi rất khuôn phép.

Có xe-hơi, tiện cho quí khách khi muốn du-lịch.

Lâm-quang-Rol.

Chủ nhiệm.

FABRIQUE DE CASQUES FANTAISIE

Vente en gros et détail

GRAVURE sur MÉTAUX et MARBRE

TRAN-DUY-BINH

80, Boulevard Bonnard, 80

SAIGON

TIỆM LÀM NÓN ĐỦ CÁC THỨ

Bán sỉ và bán lẻ

Khắc các thứ con dấu bằng đồng, bàn đồng và bàn đá cẩm-thạch

ANCIENNE MAISON PHU-TOAN

ĐÓNG GIÀY TÂY VÀ ANNAM

LE-VAN-BEN

CHỤP HÌNH VÀ RỌI HÌNH RA LỚN

— SAIGON —

73-49 Rue Amiral Courbet (Halles Centrales)

L. JACQUE VÀ CÔNG TY

Paris — Saigon — Pnom-Penh

Hãng đáng tin cậy, bán đồ tốt và rẻ nội cõi Đông-Pháp, những là: đồ sắt, đồ thiết, đồ đồng giường sắt có đồng, giường toàn bằng đồng. Tủ-sắt hiệu Bauche, bàn ghế Thonet, ghế ngồi ghế xích du, ghế phô-tơi, ghế canapés v. v.

Ai muốn có cuốn Ca-ta-lô, gởi cho hãng 3 cắt tiền gởi, thì hãng gởi đến cho.

Chư-tôn có dịp đến Saigon xin mời đến viếng Hãng Jacque — 69, đường Catinat, Saigon.

VÔ RA THONG THẢ

Xưởng thợ-mộc, chạm và cẩn hiệu là:

"Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA"

Tại Lăngbiên Quai E. Outrey

Có đóng sẵn đủ các thứ bàn, ghế, tủ, váng v. v. toàn bằng cây Trắc, Cẩm-lai, Gõ và có đủ thứ mặt-đá Cẩm-thạch lớn nhỏ và lãnh làm theo kiểu.

Đã hơn 15 năm nay các nơi đều nghe danh và được vừa lòng cũng khen ngợi luôn. Có sẵn nhiều món rất xinh đẹp để cho quí ông muốn chọn đồ khéo lạ. Muốn đặt đồ cho khéo và vừa ý, thì nên gởi thơ mà thương nghị với Xưởng-thợ-mộc-này.

ĐÁNH DÂY THÉP

Đề như vầy:

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

Cholon

DÂY THÉP NÓI

Số [illegible]

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38, — CHOLON

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO ĐƠN HUỜN TÁN RẤT THẦN HIỆU NHƯ SAU NẦY:

VẠN-ỨNG-NHỊ-THIÊN-DẦU

Dầu nầy vốn của Ông Y-SANH VI-TẾ-SANH đã dày công tìm kiếm các thứ thuốc nơi các danh-sơn, đem về bổn thân chế luyện nấu ra kỉ lưỡng. Thiệt nó có sức đuổi phong, ngự hàng, tán nhiệt, công hiệu lẹ lắm, hết cả một chứng ngoại khoa thảy đều linh nghiệm, các ông có mua thì xin phải nhìn cho kĩ cái nhản hiệu ông Phật-mập của Tiệm NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG thì mới khỏi lầm đồ giả.

Chủ trị các chứng kể ra sau nầy:

1° Bốn mùa cảm mạo, nghẹt mũi nhức đầu, tay chưng bải hoải, trúng thử trúng hàng cảm nhiễm khí độc, trong uống ngoài thoa, thảy đều dùng được.

2° Trạo trực, đau bụng, ăn uống không tiêu. Sình bụng ợ chua, lòng như lửa đốt, trong ruột quặn đau, ngoài thoa trong uống, thảy đều dùng được.

3° Đàm lên chận nghẹt, bất tỉnh nhơn sự, hàm răng ngậm cứng, thì phải dùng dầu nầy mà thoa mé phía trong môi, và thoa luôn mé màng tang, thoa dưới cổ hai bên cuống họng, phải thoa cho thường thì tỉnh lại liền.

4° Ho hen khò khè, đàm lên chận nghẹt, hơi thở không được thông, thì phải lấy dầu nầy mà thoa nơi cuống họng và trước ngực cho thường, lại phải nhiểu chừng 10 giọt dầu vào một chén nước sôi mà uống thì thấy hiệu nghiệm.

5° Đờn bà nằm bếp mà hay xây xẩm, hoặc nhức đầu đau bụng thì phải lấy dầu nầy mà thoa 2 bên màng-tang, trên ngực, dưới bụng, rồi cũng coi theo cách nói trên đây mà uống thì thấy sự hay. Hoặc lúc có thai mà dùng thường dầu nầy thì lại càng tốt lắm.

6° Con nít mà bị kinh phong mửa la, ngày đêm la khóc, hoặc hay ọc sữa, trong ruột có phong, ngoài thoa trong uống hiệu nghiệm như thần.

7° Đi tàu dại sóng mà mửa, hễ biết mà dùng dầu nầy thì ắc là an nhiên vô sự.

8° Hoặc bị dàn phong đau nhức, hoặc bị phong thấp tay chơn nhức mỏi, hoặc bị phong hỏa mà đau răng, phải dùng thứ dầu nầy mà thoa xát nơi mấy chổ đau thì ắt hết liền.

9° Nhưng là vô danh thũng độc, các thứ ghẻ chốc, con nít bị thai độc mà sanh ghẻ, ngứa ngáy cả mình, hoặc bị muỗi cắn, hoặc bị sâu xuống; cứ dùng dầu nầy mà thoa thì thấy hiệu nghiệm.

CÁCH DÙNG:

Người lớn, mỗi lần từ năm giọt tới mười giọt, con nít, mỗi lần thì từ một giọt đến năm giọt, phải pha với nước trà hay là nước sôi mà uống.

Giá mỗi ve là....... 0$26

HÓA-ĐÀM-CHỈ-KHÁI-TÁN

« THUỐC HO »

Thuốc ho nầy của Ông Vi-tế-Sanh ra công lên non núi tìm kiếm các thứ dược tài bào chế ra thứ thuốc ho nầy trị các bịnh ho: ho gió, ho lao, ho tổn, ho ra huyết, ho lâu năm, và bịnh tức;

Dầu ho dữ dằn cho thế mấy uống thuốc nầy trong nửa giờ thì bớt, vài ngày đã lành bịnh.

Người thường mỗi ngày uống 1 gói thì trừ được các bịnh và bổ huyết.

CÁCH DÙNG:

Như người lớn mỗi ngày uống 1 gói khi ăn cơm rồi, hay là đang khi ho, thì uống với nước trà.

Còn đờn bà có chửa uống nửa gói.

Và con nít chừng ba tuổi cho đến 6 tuổi, 1 gói phải làm 4; 6 tuổi cho đến 12 tuổi, một gói phân làm 3; 12 tuổi sấp lên uống nửa gói.

Cữ ăn: « đồ chiên xào, trái cây, rau sống, đồ cay và rượu, mấy món đó chẳng nên dùng tới.

Giá mỗi gói 0$15, — 10 gói... 1$40

THẦN HIỆU NHẢN DƯỢC THỦY

Phàm con người sanh ra ở đời, trong ngũ quan thì có cặp con mắt là một vật chí yếu hơn hết, nếu không cẩn thận, để cho đến rủi ro mất cặp con mắt đi rồi thì phải khốn khổ chung thân. Bởi đó cho nên tiệm tôi đã hết lòng nghiện cứu những phương áo diệu mà chế ra một thứ thuốc nước rất hay, để trị các chứng bịnh con mắt, hoặc bị phong-nhiệt mà sanh nhặm, hoặc sưng, hoặc đỏ, nhột nhói xốn xang, hoặc sợ chói mà không dám ngó chỗ sáng, hoặc có mộng, hoặc có cườm như bụn nhấn boẹn thảy đều dùng đặng cả.

CÁCH DÙNG:

Mỗi ngày thường nhỏ vài ba lần vào con mắt, kị uống rượu cùng ăn đồ chiên xào nóng nảy.

GIÁ

Mỗi ve lớn là.... 1$00

Mỗi ve nhỏ là... 0 30

NHI-KHOA-CẢNG-CƠ-TÁN

Chủ trị con nít cấp mạng kinh phong, cùng các chứng bịnh của con nít kể ra sau nầy:

Cảm mạo thương hàng, mình nóng mặt đỏ, bị đàm ngăn chận, con nít lão liên, hoặc trợn trắng, cắng răng, cứng hàm, bất tỉnh nhơn sự, miệng, mũi trúng khí, trong ruột đau thắc, hơi thở khò khè mà làm ra ho, hoặc khóc đêm và giựt tay giựt chơn, đường đại huất bón, hoặc miệng mồm khô khan lại hay khát nước, ấy là chứng CẤP-KINH-PHONG phải dùng nước trà mà uống với thuốc tán nầy.

Còn thoạt nóng, thoạt lạnh, khi mửa khi tả, rút tay rút chơn, da mặt xanh vàng mét, ốm gầy, khò khè, ọc sữa, ăn uống chẳng đặng, khóc khan không có nước mắt, đêm ngủ con mắt không nhắm, đường đại, đường tiểu không tốt, tay chơn lạnh ngắc, rét lần chẳng hết, ấy là chứng MẠNG-KINH-PHONG phải dùng nước gạo rang mà cho uống với thuốc tán nầy lập tức thấy hiệu nghiệm.

CÁCH DÙNG

Con nít trong tháng tới 3 tháng uống mỗi ngày 1 gói phân làm 2 lần. Từ 4 tháng tới 12 tháng mỗi ngày một gói. Từ 4 tuổi sấp lên, mỗi ngày uống 2 lần, mỗi lần 1 gói. Còn con nít ngày thường muốn nó ăn chơi thì mỗi ngày cho nó uống nửa gói, uống với nước trà thì trừ đặng các chứng bịnh và mạnh mẽ trong mình.

Mỗi gói giá là.............. 0$25

THẦN HIỆU PHÁT LÃNH HUỜN

THUỐC NÓNG LẠNH

Trị bịnh nóng lạnh, bịnh rét, ban bạch, ban điều, cảm mạo sương hàng, phát nóng, phát lạnh, hoặc nóng mê mang, nhức đầu, miệng khô, tứ chi mỏi mệt, ăn uống không tiêu.

CÁCH DÙNG:

Người lớn mỗi ngày uống 1 gói là 14 huờn, uống với nước trà.

Còn con nít một tuổi uống 1 huờn, 2 tuổi uống 2 huờn, 3 tuổi uống 3 huờn.

Con nít mấy tuổi thì uống theo mấy huờn, tới 14 tuổi thì uống theo như người lớn dùng 14 huờn mà thôi.

Như bịnh rét thì phải uống trước hơn 2 giờ đồng hồ khi chưa có phát rét.

Cữ ăn, « rau sống, trái cây, đồ nguội lạnh, mấy món đó chẳng nên dùng tới »: Làm y theo như vậy, dẫu bịnh nặng hung, hễ uống thuốc nầy vài ngày thì hết bịnh.

Người thường mỗi bữa sớm mai uống 3 huờn bổ thần. Hãy nhìn chữ cái nhản ÔNG-PHẬT, hiệu Nhị-Thiên-Đường, thì mới phải là thuốc thiệt kẻo lầm thứ giả.

Giá mỗi gói........... 0$15

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của CÔNG-TY PANAMA có rút số để hoàn lại (*Obligation Panama à lots*). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì mỗi tháng nộp 20 quan, nộp trong 17 tháng theo như lệ định trong luật. (Như vậy mỗi ngày để dành mấy su, có thể trở nên giàu có được).

Hễ nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái-đơn mà riêng mình được quyền sở-hữu, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số về lô nào thì mình được lãnh nguyên cả tiền lô ấy. Mỗi trái-đơn trước sau thế nào cũng trúng một lô từ 500.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, số lô cho trúng mỗi năm hơn 3 triệu quan.

Như vầy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LÔ SAU NẦY

130 lô	500.000 quan	260 lô	5.000 quan
130 lô	250.000 —	1.320 lô	2.000 —
260 lô	100.000 —	13.200 lô	1.000 —
260 lô	10.000 —	1.700.900 trái-đơn hoàn lại làm	400 —

NGƯỜI CÓ TRÁI-ĐƠN ĐƯỢC DỰ CUỘC RÚT SỐ MÃI CHO ĐẾN KHI SỐ TRÁI-ĐƠN RÚT RA THÌ THÔI

Các lô được lãnh nguyên tiền, không phải trừ phí tổn chi cả. Mỗi lần rút số sẽ nhận được một cái bảng kê số trái-đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số kể trong bảng ấy đúng với cái trái-đơn để tại nhà ngân bảng, các nhà có trái-đơn có thể đến xem được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 Mars 1900. Bản luật ấy là một bản luật bảo chứng, giữ gìn cho các nhà có trái-đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng cứ 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre thì rút số

Các ngài muốn dự các cuộc rút số ấy thì gởi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Paperé, MARSEILLE, France

NHÀ MAY XAY LÚA KIM-THỜI

NAM-THUAN-AN

M. NG.-CHIÊU-THÔNG

Ở góc đường Bonnard và đường Palikao

Dây thép nói số 729

Dây thép thường: Thông Cholon Binhtay

Máy xay chạy bằng mô-tơ điển-khí rất tinh hảo

THI-THƠ

Tiệm thợ Bạc

NGUYỄN-VĂN-ĐẠO

Bijoutier ancienne Maison de NGUYỄN-VĂN-GIÁO

13, rue Schræder, Saigon

Kính cáo cho quí ông, quí bà đặng rõ: Nguyên tiệm nầy ngày trước là tiệm của Nguyễn-văn-Giáo, đã mãng phần rồi. Nay cha là Nguyễn-văn-Đạo cũng làm đồ nữ trang theo kiểu kiêm thời, nhưng là: trâm, chuyền, kiền chuổi, bông tai, nút áo, vàng đôi, kiền cần, neo bộng, neo đặt, đồng chiếc vân vân. Dù thứ theo kiêm thời, cũng như ngày trước vậy. Xin quí ông quí bà, muốn dùng món chi, xin dời gót đến tiệm tôi, hay là viết thơ mà gởi cho bổn hiệu, thì tôi cũng hết lòng theo ý quí ông, quí bà dùng món chi thì tôi cũng hết lòng sẵn thận mà gởi đến cho quí ông, quí bà dùng.

Kính cáo NGUYỄN-VĂN-ĐẠO

Bijoutier 13, rue Schræder SAIGON.

CAFE & RESTAURANT

HUAN-LAC

N° 29, Rue Schræder. — SAIGON

NGANG CHỢ-MỚI SAIGON

Nhà hàng bán cơm tây của Bổn-hiệu đây, những người nấu ăn ròng là người thiện nghệ, khi trước có nấu cho mấy nhà hàng lớn có danh tiếng tại Saigon, nấu đồ ăn rất khéo rất ngon và rất kỹ lưỡng sạch sẽ lắm, có thợ riêng làm các thứ bánh tây.

Mỗi buổi sớm mơi có bán luôn đến khuya.

Nếu Quí-khách có dám tiệc chi, dẫu gần dầu xa, hoặc ít hoặc nhiều, Bổn-hiệu cũng dám lãnh và sẽ ráng làm cho vừa ý của Quí-khách.

Bổn-hiệu có trữ bán lẻ một thứ rượu CHÁC-ĐỎ « *Rivesaltes* » và rượu CHÁC-TRẮNG « *Courtalet* » nhản hiệu « CON BEO » màu đỏ nhảy trên thùng Ba-rít « *Barrique* » là một thứ rượu CHÁC hạng nhứt thiệt tốt và rất ngon hơn các thứ nhản hiệu khác. Có danh tiếng bên xứ *Bordeaux* đã lâu đời, chư Quí-khách hãy uống thử một lần, sau mới rõ rượu CHÁC nầy thiệt ngon hơn các thứ nhản hiệu khác chẳng sai.

Nay kính mời.

CÔNG TẦN BÌNH CÀNG DƯỜNG QUẢ CÔNG TY

Số 85-87 đường Marins — Cholon

ĐÃ NGON MÀ HẠP VỆ-SANH

Sự học-cứu đời nay, đâu đâu cũng chú trọng về phép vệ-sanh, mà nhứt là các món thực-phẩm.

Bổn hiệu đã chế ra nhiều thứ bánh ngọt và trái cây muối đường, hơn hai mươi món, đã ngon diệu thơm tho mà để lâu không hư không ẩm, là một món ăn rất hạp phép vệ-sanh vậy. Xã-hội yêu dùng và khen ngợi các thứ thực-phẩm của bổn hiệu kể trên đó là một món thực-phẩm cao-thượng hơn các thứ bánh khác xin chư-tôn quan cố.

CÁC TỈNH NAM-KỲ VÀ PNOM-PENH ĐỀU CÓ TIỆM ĐẠI-LÝ.

TIỂU-THUYẾT

Vì một chữ tình

(Tiếp theo)

Nằm nhắm mắt trót một giờ mà không ngủ, ban đầu mơ màng thấy nàng Eugénie với chàng Charles đương kề vai dưới cội mà thỏ thẻ tâm [illegible] hoài, rồi nhớ đến cô Xuân-Hoa gặp hồi chiều thì lại hồi hộp trong lòng, muốn bỏ qua để tưởng tới chuyện khác, mà bỏ qua không được. Anh ta nhớ từ tướng ngồi, bộ đứng, cho tới tiếng nói dọng cười, nhớ cô ngồi chỗ nào đứng chỗ nào, nhớ cô hỏi làm sao, mình đáp làm sao, nhớ nước da cô trắng, gương mặt cô tròn, nhớ ngón tay cô dài, hàm răng cô khít. Bác-Ái tưởng tượng những chuyện hồi chiều thì thấy cũng như đương có trước mắt, nhưng mà nhớ như vậy, tưởng như vậy, chớ chẳng hề có ngụ đến cảnh hoa nguyệt chút nào. Lòng ngổn-ngang trí lộn-xộn, tưởng việc nầy nhớ chuyện nọ cho đến 11 giờ khuya mòn mỏi rồi mới ngủ quên.

Rạng ngày sau Bác-Ái thức giấy ăn cháo rồi bơi xuồng đi thăm ruộng như thường. Lên tới vàm xẻo Ông-Thục anh ta ngó thấy cái cầu là chỗ mình đứng chơi rồi gặp cô Xuân-Hoa hồi chiều hôm qua, thì trong trí lại bắt nhớ tới cô ta, nên tính bữa nào rảnh rồi sẽ lên nhà mà thăm mợ Hương-sư chơi một lát. Gần tới vàm kinh Chà-Và là chỗ đi vô ruộng, anh ta ngơ ngẩm mà ngó tới trước, thì thấy nhà bà Hương-sư Thể ló nóc đỏ lòm. Anh ta muốn bơi thẳng lên đó, rồi lại nghĩ thầm rằng: «Bây giờ nước ngược bơi lên tới đó thêm mệt, chi bằng mình vô thăm ruộng để bận về nước xuôi rồi mình sẽ lên chơi, chẳng muộn gì.» Nghĩ như vậy rồi tẻ vô kinh Chà-Và.

Đến trưa Bác-Ái trở về, ra tới vàm kinh anh ta cũng muốn lên thăm bà Hương-sư nữa; song mới vừa day xuồng bơi lên được vài dặm rồi anh ta lại nghĩ thầm rằng: «Mình bận áo quần không được sạch, nếu lên thăm mợ mà y phục như vầy, thì khó coi; thôi, để bữa khác rồi sẽ thăm, không gấp gì lắm.» Nghĩ thầm như vậy nên quày xuồng mà về.

Chiều lại Bác-Ái cũng tắm gội rồi thay áo quần sạch sẽ mà đi chơi. Khi trong thơ phòng lấy nón bước ra thì tính bữa nay đi trở xuống phía dưới, mà chừng ra đến cửa ngó rồi lại đổi ý nên lần bước đi lên phía trên như hôm qua. Lên tới cầu xẻo Ông-Thục anh ta đứng lặn thinh mà ngó vô đồng, nhưng mà nếu ai có ý rình mà coi thì thấy một lát anh ta day mặt ngó lên phía trên một cái, dường như trông chừng coi có ai trên đó đi xuống hay không vậy. Anh ta đứng một hồi rồi thủng thẳng đi lần lên nhà, tới ngang vàm kinh Chà-Và thì đã thấy nóc nhà bà Hương-sư Thể. Anh ta móc đồng-hồ vàng trong túi ra coi thì mới 4 giờ rưỡi, nên men men đi lên hoài, tính thừa dịp nầy lên thăm mợ Hương-sư chơi coi nhà cửa dọn dẹp thế nào mà cha mẹ mình thường hay ngợi khen mợ là người vén khéo.

Bác-Ái vừa bước vô sân thì có ba con chó ở trong nhà chạy ra sủa vang rân. Anh ta mới đứng lại thì thấy Xuân-Hoa bước ra cửa la chó rồi chào hỏi và mời vô nhà. Xuân-Hoa mời Bác-Ái ngồi rồi nói rằng: «Anh tư ngồi chơi, má tôi mới đi ra sau vườn. Để tôi biểu bày trẻ ra mời má tôi vô.» Xuân-Hoa vừa nói vừa cười, mặt vui vẻ, bộ gọn gàn lắm. Cô ta kêu đứa ở mà biểu ra sau vườn mời mẹ, rồi day lại hầu chuyện với Bác-Ái chẳng có một chút chi bợ ngợ hết. Bác-Ái ngồi ngó cùng trong nhà coi dọn dẹp thế nào, mà ngó quanh ngó quất rồi thì cứ ngó Xuân-Hoa hoài. Bà Hương-sư bước vô mừng rỡ hỏi thăm lăn xăn rồi biểu Xuân-Hoa coi hái quít hái mận đem cho Bác-Ái ăn chơi. Xuân-Hoa đi xuống nhà sau một hồi rồi bưng lên một dĩa quít với một dĩa mận mà để trên bàn, ngay trước mặt Bác-Ái và cười và nói rằng: «Ở đồng ở ruộng chẳng có vật chi quí, vậy mời anh ăn thử ít trái cây trồng trong vườn.» Bà Hương-sư lại tiếp mà nói rằng: «Ăn chơi cháu. Mận của mợ trồng tuy coi không được tốt trái song nước nhiều mà lại ngọt hơn mận của người ta lắm đa.»

Lúc Xuân-Hoa bưng trái cây lên, Bác-Ái ngồi mắt thì ngó dĩa mận với dĩa quít mà lại thấy luôn hai bàn tay của Xuân-Hoa trắng trong, hai cườm tay tròn vỉnh. Anh ta ăn một trái quít và vài trái mận rồi kiếu ra về. Bà Hương-sư nói rằng: «Cháu từ nhỏ tới lớn mắc đi học nên ở theo chợ búa quen rồi, bây giờ về ở đồng có lẽ buồn lắm há? Cháu có buồn thì đi lên trên nầy mà chơi. Mợ vô tình quá, cháu về mấy tháng nay rồi mà mợ chưa đi thăm được.» Bác-Ái ra ngoài đường rồi ngó ngoái lộn vô nhà thì thấy Xuân-Hoa còn đứng tại cửa mà ngó theo.

(Sau sẽ tiếp theo).

Cordonnerie Tonkinoise

HỢP-THÀNH

PHẠM-VĂN-TÂM, *Propriétaire*

117, Rue Albert 1er, 117 — DAKAO

BÁN SỈ VÀ BÁN LẺ

Làm giầy tây, giầy annam bằng da, và bọc nhung, giép quay da, và quay nhung đủ kiểu.

Nón lợp bằng nỉ, vải trắng, và vải kaki đủ thứ.

Giầy đờn ông và giầy đờn bà làm sur Mesure rất kỹ cang, mà giá lại rẻ hơn các nơi.

Bổn hiệu cũng có trữ bán: các thứ chè ở ngoài *Bắc* mang vào, mùi rất là thơm lắm.

Xin quí khách chiếu cố đến, cần dùng món chi thì bổn hiệu xin hết sức làm cho được vui lòng quí khách.

PHẠM-VĂN-TÂM,

Kính mời.

Nhà in Đông-Pháp Thời-báo, 32 rue [illegible]

Tirage 3000 ex.

Le Gérant: Nguyễn-kim-Đính